

VIII Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa pt.
***Przesłanki uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku i jej wpływ
na dalsze losy narodów Europy Środkowo-Wschodniej***
(aspekty geopolityczne, historyczne, prawne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe)

ZAPROSZENIE

Mamy przyjemność poinformować oraz zaprosić **Szanownych Państwa** do uczestnictwa w konferencji, która odbędzie się w dn. **15-17 października 2021 roku** w **Ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie** (ul. Šv. Jono 3, Wilno LT-01123) i w **Domu Kultury Polskiej w Wilnie** (ul. Naugarduko 76, Wilno LT-03202)

Organizatorem konferencji jest **Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy**
(SNPL)

Konferencję wspierają:

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wilnie

TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

Partnerami konferencji są:

Dom Kultury Polskiej w Wilnie
Instytut Historii Litwy
Wydział Historyczny Uniwersytetu Wileńskiego
Europejska Federacja Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych

Języki konferencji: *polski i litewski* (przewidziane jest tłumaczenie simultaniczne).

W 2021 roku przypada 230. rocznica Konstytucji 3 Maja, która była jednym z największych osiągnięć Rzeczypospolitej Obojga Narodów (Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego). Rocznicą ta zachęca do pochylenia się nad tym zagadnieniem i spojrzenia na nie przez pryzmat wielu dyscyplin naukowych. Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy rozpoczęło (mimo pandemii koronawirusa) prace nad organizacją VIII Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej pt. *Przesłanki uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku i jej wpływ na dalsze losy narodów Europy Środkowo-Wschodniej (aspekty geopolityczne, historyczne, prawne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe)*.

Konstytucja 3 Maja 1791 roku jako polityczny akt prawny okazała się milowym krokiem cywilizacyjnym – była to pierwsza konstytucja pisana w Europie i druga na świecie (po Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki). Ten polityczny akt prawny został przyjęty w okresie ogromnych zmian w Europie – Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela we Francji była przyjęta 26 sierpnia 1789 roku, a słynna Konstytucja Francji – 3 września 1791 roku, cztery miesiące później. Nieodłączną częścią Konstytucji 3 Maja był uchwalony 20 października 1791 roku akt prawny Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów wprowadzający szczegółowe przepisy wykonawcze dla Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego

Konstytucja 3 Maja funkcjonowała rok i dwa tygodnie, gdyż 18 maja 1792 r. na terytorium Rzeczypospolitej wtargnął stutysięczny korpus wojsk carskiej Rosji, który zapoczątkował upadek państwa. Pomimo tragicznego losu Rzeczypospolitej pamięć o cywilizacyjnym dziele Obojga Narodów przetrwała wiele pokoleń. W maju 2020 roku Sejm Republiki Litewskiej przyjął uchwałę o ogłoszeniu 2021 roku Rokiem Konstytucji 3 Maja i Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów. Konferencja, która znalazła się na liście imprez Rządu RL poświęconych obchodom Roku Konstytucji 3 Maja i Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów, odbędzie się w połowie października 2021 roku. Do udziału w konferencji zapraszamy znanych naukowców i polityków z Polski, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Kanady i innych krajów.

VIII Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa pt. *Przesłanki uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku i jej wpływ na dalsze losy narodów Europy Środkowo-Wschodniej (aspekty geopolityczne, historyczne, prawne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe)* jest kontynuacją cyklu konferencji organizowanych przez SNPL: *Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej i ... (aspekty historyczne, społeczno-polityczne, prawne i kulturowe)* (2019); *Setna rocznica rozpadu imperiów. Państwa narodowe a kwestia mniejszości narodowych w Europie (aspekty historyczne, społeczno-polityczne, prawne i kulturowe)* (2018); *Nauka a oświata mniejszości narodowych w Europie: wczoraj, dzisiaj, jutro (aspekty edukacyjne, społeczno-polityczne, prawne i historyczne)* (2017); *Mniejszości narodowe – szansą, wyzwaniem czy zagrożeniem bezpieczeństwa narodowego?* (2016); *Pomiędzy integracją a wyłączeniem: prawa językowe mniejszości narodowych w Europie* (2015); *Rodzinną Europą. Europejska myśl polityczna a wyzwania XXI wieku* (2014).

Celem obecnej konferencji jest szerokie wieloaspektowe spojrzenie na procesy geopolityczne i historyczne, które przebiegały w Europie w XVIII wieku i doprowadziły do uchwalenia pierwszej (i kolejnych) konstytucji na kontynencie europejskim, na nowe prawne i społeczne regulacje wielonarodowego państwa, jakim była unia Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego tworząca Rzeczpospolitą Obojga Narodów, udział w tym procesie poszczególnych regionów i ich przedstawicieli, a także skutki i ocena tego procesu w świadomości narodowej tego regionu. Na te sprawy pragniemy spojrzeć przez pryzmat różnych dyscyplin naukowych, takich jak: politologia, prawo, historia, filozofia, ekonomia, socjologia, kulturologia, a także inne nauki społeczne.

Organizatorzy **planują debaty nad takimi zagadnieniami**, jak:

- prawne i polityczno-historyczne uwarunkowania uchwalenia Konstytucji 3 Maja i Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów;
- społeczno-ekonomiczne i kulturowe uwarunkowania uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- gra sił politycznych i ich interesów w procesie uchwalenia i trwania Konstytucji 3 Maja;
- reakcje sąsiednich państw na Konstytucję 3 Maja i Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów;
- skutki i znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja i Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów;
- Konstytucja 3 Maja w polityce historycznej Litwy i Polski oraz sąsiednich państw.

Organizatorzy mają nadzieję, że retrospektywna analiza powyższych zagadnień oraz debata nad nimi pozwoli lepiej zrozumieć proces przygotowania i uchwalenia Konstytucji 3 Maja, reakcję sąsiednich państw na jej ogłoszenie, znaczenie Konstytucji 3 Maja w Europie Środkowo-Wschodniej oraz jej miejsce w obecnej polityce historycznej Litwy i Polski.

Osoby zainteresowane udziałem w konferencji prosimy o wypełnienie i **nadesłanie** na adres Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy ***konferencja2021@snpl.lt*** do **1 września 2021 r. ankiety zgłoszeniowej oraz krótkiego streszczenia referatu**¹ w języku **polskim** lub **litewskim**.

Do 10 września 2021 r. organizatorzy dokonają weryfikacji zgłoszeń i podejmą decyzję o zakwalifikowaniu zgłoszonych referatów do odpowiednich sesji tematycznych konferencji.

Do 20 września 2021 r. organizatorzy na podstawie przesłanych zgłoszeń opracują program konferencji i wyślą uczestnikom. Planuje się przeprowadzenie konferencji w formie mieszanej – zarówno w formie kontaktowej, jak i zdalnej.

Oplaty konferencyjne:

110 euro	130 euro	80 euro	50 euro
W przypadku dokonania rejestracji i wpłaty w terminie: do 1 października 2021 r.	W przypadku dokonania rejestracji i wpłaty w terminie: do 15 października 2021 r.	Dla doktorantów z terminem wpłaty: do 15 października 2021 r	Dla uczestników biorących udział zdalnie z artykułem: do 15 października 2021 r.

Opłata konferencyjna pokrywa uczestnictwo w konferencji, wystąpienie z referatem, publikację materiałów konferencyjnych w monografii z listy wydawnictw MEN (20 pkt) lub w Roczniku Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy oraz wyżywienie (dwa obiady i kolacja integracyjna 16 października).

Za dodatkową opłatą (20 euro) w dn. 17 października 2021 r. (niedziela) od godz. 14.00 do 20.30 przewidziana jest wycieczka ***Śladami uczestników Konstytucji 3 Maja (Kowno i Kiejdany)***

Opłatę konferencyjną należy przekazać skarbnikowi SNPL lub do **1 października 2021 r.** przelać na konto podane poniżej, z adnotacją: „**Konferencja SNPL 2021**”.

Lietuvos lenkų mokslininkų draugija (Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy)
Įmonės kodas: 191424611, Adres: Naugarduko g. 76, LT-03202 Vilnius, Lietuva

Nr rachunku bankowego: **LT687300010002449828** Swift: HABALT22

Nazwa/adres banku: SWEDBANK / KONSTITUCIJOS PR. 20a, LT-03502 VILNIUS, LIETUVA

Aktualne informacje o konferencji będą zamieszczane na stronie internetowej SNPL – www.snpl.lt w dziale „Aktualności“ w rubryce „Konferencja SNPL – 2021”.

W imieniu organizatorów:

Prezes SNPL prof. dr Wojciech Stankiewicz

Komitet organizacyjny konferencji:

Przewodniczący: dr hab. Jarosław Wołkonowski (SNPL)

Członkowie:

prof. dr Wojciech Stankiewicz (SNPL)

doc. dr Barbara Dwilewicz (SNPL)

dr hab. Alina Grynia (SNPL)

dr Renata Karpicz (SNPL)

dr Jan Kolendo (SNPL)

doc. dr Krystyna Moroz-Łapin (SNPL)

prof. dr Aleksander Waszkiewicz (SNPL)

Sekretariat konferencji:

dr hab. Jarosław Wołkonowski (SNPL)

dr hab. Alina Grynia (wiceprezes SNPL)

dr Justyna Łuczyńska (skarbnik SNPL)

e-mail: ***konferencja2021@snpl.lt***

¹Oczekujemy propozycji wystąpień nieprzekraczających 20 min. – prosimy o przysłanie streszczenia referatu (do 10 zdań) w postaci załącznika w formacie Word wraz z tytułem wystąpienia, danymi autora, numerem telefonu i mailem, stopniem i tytułem naukowym oraz dokładną afiliacją, które mają być przesłane na adres sekretariatu konferencji.

Ramowy program konferencji

VIII Międzynarodowej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej SNPL pt.:

Przesłanki uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku i jej wpływ na dalsze losy narodów Europy Środkowo-Wschodniej (aspekty geopolityczne, historyczne, prawne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe)

15 – 17 października 2021 roku

15 października 2021 r. (piątek, Ambasada RP w Wilnie)

- 9.30 – 10.30 Rejestracja uczestników – Ambasada RP w Wilnie
- 10.30 – 11.00 Otwarcie konferencji i wystąpienia gości honorowych (sala reprezentacyjna w Ambasadzie RP) – tłumaczenie symultaniczne
- 11.00 – 13.15 Panel dyskusyjny (sala reprezentacyjna w Ambasadzie RP) – tłumaczenie symultaniczne
- 13.30 – 14.30 Przerwa kawowa (sala reprezentacyjna w Ambasadzie RP)
- 14.45 – 17.00 Sesja plenarna (sala reprezentacyjna w Ambasadzie RP) – tłumaczenie symultaniczne
- 17.15 – 19.30 Uroczysta kolacja (sala reprezentacyjna w Ambasadzie RP)

16 października 2021 r. (sobota, Dom Kultury Polskiej w Wilnie, sale 305 oraz 005)

- 9.00 – 12.45 Obrady w sekcjach (sale 305, 005)
- 10.45 – 11.15 Przerwa kawowa
- 13.00 – 14.00 Obiad w restauracji „Pan Tadeusz” (Dom Kultury Polskiej)
- 14.00 – 19.00 Obrady w sekcjach (sale 305 oraz 005)
- 16.00 – 16.30 Przerwa kawowa
- 19.30 – 22.30 Uroczysta kolacja w restauracji „Pan Tadeusz” (Dom Kultury Polskiej)

17 października 2021 r. (niedziela, Dom Kultury Polskiej, sala koncertowa)

- 10.00 – 11.15 Panel dyskusyjny – media, prasa.
- 11.30 – 12.30 Podsumowanie obrad i zakończenie konferencji
- 12.30 – 13.30 Obiad w restauracji „Pan Tadeusz” (Dom Kultury Polskiej)
- Wycieczka 14.00 – 19.00 *Śladami uczestników Konstytucji 3 Maja (Kowno i Kiejdany)***
- 19.00 – 20.00 Kolacja w Kiejdanach (lub w Kownie)
- 20.15 – 22.00 Powrót do Wilna – Dom Kultury Polskiej